

ARGUS je naš najboljši informacijski zavod
ARGUS ima v vseh mestih svoje poverjenike
ARGUS daje informacije o vsem, zlasti pa o finančnem stanju denarnih zavodov, trgovsko-industrijskih podjetij in privatnikov
ARGUS - ove informacije so valdar točne izbrpne in hitre
ARGUS se nahaja v Vuku Karadžića ul. II. Beograd
ARGUS - ov telefon je 6-25, a brzojavni naslov Argus

gurno okrog srede meseca marca. Tolko kot odgovor vsem tistim tov. poverjenikom, ki so se zadnji čas obrnili na podpisane s prošnjo za pojasnilo. Vzamejo pa naj te vrste blagohotno na znanje tudi ostali poverjeniki(ce) in člani Matice sploh. — Pavel Plesničar, blagajnik Slov. Šol. Matice.

— **Pisarniškega pomočnika - učitelja** nujno rabi prosvetni referent za srez Brežice-Sevnica. Pisarna je v Brežicah. Mesto je posebno prikladno za družinskega očeta, ker je v Brežicah tudi meščanska šola. Reflektantj morajo z uradno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da so iz zdravstvenih ozirov za pouk nesposobni. — Natančnejša pojasnila daje sreski prosvetni referent Fran Drnovšek v Sevnici.

— **V zadnjih letih se zahteva tolikokrat prepise šolskih spričeval in dekretov**, da čutim potrebo poslati vse to v tisk. Želel bi le vedeti, ali bo za mojih par let službovanja zadoščalo po 100 izvodov vsakega dekreta, ker ne bi si rad napravil v nekaj letih zopet novih stroškov. Kaj pravite, gospod urednik?

— **Šolsko upravitelstvo na Remšniku** je naročilo večje število čevljev za božično tukajšnji deci pri čevljarju Jerneju Udetu v Trzihu. Izdelal jih je zelo solidno in iz dobrega materiala, par po 115 Din. Zato se mu izreka priznanje s tem, da se ga priporoča vsem šolam, ki bi hotele obdariti svojo deco z obujalom. — Šolsko upravitelstvo Remšnik.

— **»Podmladku Rdečega Kriza«** je poklonil višji sreski fizik g. dr. Zivko Lapajne zbirko uradnikov sreskega poglavarstva v znesku 265 Din v spomin umrlega desinfektorja Rudolfa Lapajneja.

— **Vse članstvo kočevskega učiteljskega društva**, ki je še v plačevanju članarine zaostalo (izza leta 1925, oziroma 1924.), se opozarja, da nemudoma stori svojo dolžnost, kajti v nasprotnem slučaju se jih bo črtalo iz imenika članstva. — Blagajničarka.

Naša gospodarska organizacija.

— **Učiteljski dom v Mariboru.** Članarina in darila: Učiteljsko društvo za šoštanski okraj (za 1925.) 400 Din; Zacherl Fran, učitelj v pok., Ljubomer (za jan. in febr. 1926) 20 Din; Makso Berglez, železniški uradnik, Maribor, 1 obveznico 7% drž. posojila à 100 Din (III. 1926); Ida Rajšp, časna upraviteljica v Ormožu 100 Din kot prebitek od šolsarske prireditve; Franjo Kranjc, šolski upravitelj v pok., pri Sv. Barbari v Slov. goricah 100 Din namesto venca na grob dne 30. decembra 1925 umrlemu tovarišu Simonu Ješovniku, odličnemu tovarišu, izbornemu pedagogu in zlatemu gostitelju pri Sv. Rupertu v Slov. goricah; Celjsko učiteljsko društvo 250 Din. — Vsem darovalcem iskrena hvala! — M. Kozuh.

Iz naše stanovske organizacije.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

Vabila:

— **UCITELJSKO DRUŠTVO ZA LAŠKI SREZ** ima svoje zborovanje v sredo, dne 3. marca 1926 ob pol 10, uri na Zidanem mostu s sledečim dnevnim redom: 1. Zapisnik, 2. Dopisi, 3. Hospitacija v 4. razredu, (Prirodopis), 4. Razprava Deklaracije, 5. Razprava o reviziji pravil UJU, 6. Poročila blagajnika in računskih pregledovalcev, 7. Slučainosti. Gledé na dopis »Učit. Tov.« št. 6, t. 1. je obravnava k 4. in 5. točki dnevnega reda obvezna in se naj člani nanjo pripravijo. Polnoštevne udeležbe pričakuje odbor.

— **SLOVENJEBISTRISKO UCITELJSKO DRUŠTVO** zboruje v soboto, dne 6. marca 1926 v deklški šoli v Slov. Bistrici. Na vzporedi je pogovor o De-

klaraciji, o reviziji pravil UJU in se vrši občni zbor po običajnih točkah. — Odbor.

— **UCITELJSKO DRUŠTVO ZA KRANJSKI ŠOLSKE OKRAJ** zboruje dne 6. marca t. l. ob 8. uri v Kranju v »Narodnem domu« s sledečim dnevnim redom: 1. Poročila o seji izvršnega glavnega odbora UJU v Beogradu z dne 28. oziroma 29. decembra m. l. 2. Poročila o seji širjega sosveta pov. Ljubljana z dne 10. januarja t. l. 3. Deklaracija o bistvu, nalogah in smeri naše stanovske politike s posebnim ozirom na poslano šefom Prosvete ljublj. oblasti 4. Slučainosti. Udeležba obvezna. Obed skupen. — Odbor.

Poročila:

+ **Ormoško učiteljsko društvo** je imelo dne 6. februarja t. l. svoj redni občni zbor v Ormožu. Navzočih je bilo 38 članov od 56.

Pozdrav. Društveni predsednik tovariš Josip Rajšp pozdravi navzoče ter izjavlja — sklicujoč se na svoje umirovljenje in čez 21 letno predsedovanje — svoj nepreklicni sklep, da ne sprejme več predsedništva. Potem čestita tovarišema Rosini in Najžeru na imenovanju šolskim upraviteljem, ter tovarišici Zorki Trstenjakovi, ki je imenovana za učiteljico pri Sv. Lenartu v Slov. goricah; pozdravlja na novo vstopivšo tovarišico Angelo Valentič na Rumeču, ki je prišla iz Istre; potem pozdravlja tov. Jova Popovića, učitelja srbohrvaščine na ormoških šolah, ter tovarišico Ano Lavrenčič iz Središča.

Letno poročilo, a) tajnikovo. Iz tega je posneti, da je imelo društvo v pretečenem letu 5 zborovanj, 2 odborov seji, imelo pri zborovanjih 8 predavanj in poročil, ter priredilo en podučni izlet. Vsa društvena zborovanja so bila dobro obiskana. Društvo ima sedaj 56 rednih članov. — b) Tovariš Pintarič je podal blagajnično poročilo. Dohodkov je bilo 11.382,42 Din, izdatkov 10.139,10 Din, prebitka toraj 1243,42 Din, ki se deloma porabi za nakup delcev Učit. tiskarne. Vsi člani so poravnali svojo članarino.

O seji širjega sosveta z dne 10. januarja 1926 je poročal tovariš Rajšp, ter se je poročilo po daljši debati vzelo na znanje, in so se nekatere točke znane Deklaracije spopolnile, oz. popravile.

Predavanje. Kako uvedemo deška ročna dela v 1. in 2. šolskem letu, je pojasnjeval in razkloval tovariš Srečko Vittori. Predavatelj je govoril o materialu in orodju, potem kazal in razlagal učni postopek in snov tega predmeta, ter slednjič navedel pomožne knjige za učitelja.

Da se učiteljstvo uvede tudi praktično v pouk, se sklene, da se vrši v soboto dne 6. marca t. l. v Središču pod vodstvom tov. Vittorija tozadevni praktični tečaj s hospitacijo.

Volitve. Predsednikom je bil izvoljen tovariš **Adolf Rosina**, podpredsednikom **Ivan Najžer**, tajnikom **Ljudevit Belsak**, blagajnikom **Drago Pintarič**, tajnikovemu namestniku **Alojz Jenko**, blagajnikovemu namestniku **Miroslav Venigerholz**; namestniki so: **Anton Kosi**, **Franja Bratančič**; **Angela Porekar**, računski pregledovalca pa **Farazin Lovro** in **Ana Trstenjak**.

Slučainosti. V sresko ocenjevalno komisijo predlaga učiteljsko društvo tov. Rosino kot namestnika, ker kandidira učiteljsko pujskega okraja tovariša **Janka Lešnika**, šol. uprav. v Nürnbergu za zastopnika. — Prihodnje zborovanje se vrši v Središču dne 6. marca t. l.

+ **Celjsko učiteljsko društvo** je imelo svoj občni zbor dne 6. febr. t. l. v Celju. Od 136 članov navzočih 113.

Uvodoma čestita predsednik na novo imenovanju upraviteljem, želeč jim, da bi delovali dolgo vrsto let srečno in uspešno. Razpečavao se članške izkaznice Učiteljskega doma v Mariboru ter se članstvo obenem poziva, da stori svojo dolžnost napram tej velepomembni instituciji. Tovariš nadz. poroča o poteku nadzorniške ankete v Mariboru in poda članstvu potrebna pojasnila za izpolnitev službenih listov.

Tov. Wudler poroča o zadnji seji širjega sosveta v Ljubljani ter se po dolgotrajnih debatah soglasno sprejme sledeča resolucija: Deklaracija ni sprejeta, ni odbita. Naj pride pred delegacijsko zborovanje, kjer je pretresati tudi druge osnutke, ki bazirajo na nar. edinstvu, drž. šoli — državnem učiteljstvu. Učiteljski tovariš naj prinaša tudi nasprotna mnenja organiziranega učiteljstva. (Uredništvo ni zavračalo nasprotnih mnenj. Ured.)

Iz tajniškega poročila je razvidno, da je društvo imelo v preteklem letu 5 zborovanj ter 8 predavanj. Društvo šteje danes 136 članov. Blagajna izkazuje 3301 Din preostanka iz leta 1925. **Knjižničar poroča**, da si je društvo nabavilo precej modernih revij, ki se jih člani marljivo poslužujejo. Priporoča obenem združitev mestne knjižnice z okr. uč. knjižnico. Poverjenik Samopomoč obvešča veselo dejstvo, da so skoraj vsi člani tega društva obenem člani Samopomoč.

Gledé obveznega članstva pri Učiteljskem domu v Mariboru je članstvo mnenja, da se naj zadeva razpravlja pri domačih učiteljskih konferencah, ker stoji na stališču, da se nikdo ne more dati preglasovati o tako važni zadevi. Ob tej priliki se sklene, nakazati prispevek v znesku 250 Din za leto 1926.

Volitve. Ker odklanja dosedanj predsednik Sivka iz zelo opravičljivih vzrokov zopetno izvolitve za predsednika, se mu tov. nadz. Potočnik v imenu društva prav iskreno zahvaljuje za njegovo dolgoletno, uspešno in požrtvovalno delovanje ter izvoli po listih sledeči odbor: Gosak, preds., Župančičeva, podpreds., Roš, tajnik, Valentič, blag., Gobeč, knjiž., Pregelj, pevov., Schreinerjeva in Voglar, odbornika.

+ **Učiteljsko društvo za ljubljansko okolico** je zborovalo dne 9. januarja 1926, v telovadnici I. mestne deške ljudske šole na Ledini. Navzočih je bilo do 160 članov.

Tov. predsednik Avgust Korbar je pozdravil uvodoma oba srezka šol. referenta tov. Mihajlo Kosca in tov. Škuli Andreja, ter vse navzoče.

Predsednik je podal nato poročilo o društvenem delovanju v preteklem letu, istotako ostali funkcionarji društva.

Konstatiral je nadalje, da dolguje še mnogo članov društva članarino za leto 1925, ter celo za leto 1924. in 1923. V sled tega je nemogoče skleniti obračun z glavno blagajno UJU. Pozivlja ponovno vse člane naj poravnajo zaostalo članarino. Šele po točno plačani članarini bo mogoče

sestaviti proračun. Članarina je bila do sedaj, v primeri z našim društvom namanjša.

Predavanje tov. Engelsbergerja »Moji doživljaji v Rusiji« je bilo sprejeto z dolgotrajnim odobravanjem.

Nato so se vršile volitve novega odbora. Izvoljeni so bili: predsednik: Macarol Josip, podpredsednik: Grašič Franc, blagajnik: Mikuz Valentin, tajnik: Mihelič Viktor, odborniki: Likar-Kunasz Klotilda, Benigar Vilma, Golč Josip; pregledovalci računov: Celnar Ana in Mihler Ivan.

Pri slučajnostih se je pozivalo učiteljstvo ljubljanske okolice, naj pristopi v čim večjem številu k »Učiteljskemu pevskemu zboru«.

+ **Ljubljansko učiteljsko društvo** je imelo svoj redni občni zbor dne 16. januarja t. l. v risalnici šole pri Sv. Jakobu.

Predsednik, tov. Ivan Malnaric je otvoril občni zbor ob 16. uri s toplim pozdravom vseh navzočih in je nato v kratkem a jedrnatem govoru orisal smernice, ki so ga vodile v vsem njegovem delovanju za procvit društva in dobrobit njegovega članstva.

Tajnik, tov. Lojze Marok je poročal podrobno o društvenem delu v preteklem letu in je na željo navzočih prečtal Deklaracijo.

Blagajnik, tov. Lojze Skrinjar je nato podal razveselivo poročilo o društvenem premoženju. Celokupnih prejemkov je bilo Din 27.436,97 izdatkov pa Din 26.232,18

tako, da je prebitek blagajne Din 1204,79. Skupno čisto imetje pa znaša Din 6492,67. Za svoje vzorno in vestno gospodarstvo je prejel na predlog pregledovalcev računov pohvalno priznanje in absolutorij.

Po 10 minutnem odmoru so se vršile volitve novega odbora in sicer po listih.

Volitve. Izvoljena je bila z veliko večino glasov lista s tov. Malnaricem kot predsednikom. Ker pa je ta takoj po izvolitvi podal ostavko, so se vršile ponovne volitve. Z veliko večino glasov je bil izvoljen sledeči odbor:

Predsednik: Fran Skuli, **odborniki(ice):** Marija Sodnikova, Albin Smole, Lojze Skrinjar, Lojze Marok, Josipina Miheličeva, Angela Petričeva, Ivan Kocijančič, Franc Flerč, **namestniki:** Ulrik Pavlica, Anton Seme, Ivan Tavčar; za **pregledovalce računov** pa so bili izvoljeni: Karel Pahar, Josip Kobal in Svatopluk Stoviček.

Predsedstvo je nato prevzel novo izvoljeni predsednik tov. Fran Skuli, ki je v simpatičnem govoru razvil smernice za bodoče društveno delo.

Nato so se vršile volitve v posamezne odseke. Izvoljeni so bili z vzklikom:

v **pedag.-didakt. odsek** tovariš(ice): Franc Grm, Marija Grošljeva, Vilko Mazl, Ivanka Kalinova;

v **gosp.-obrambni odsek** tov.: Marija Abulnar-Pezdirjeva, Mavricij Benič, Franc Mlakar, Niko Fabijančič;

v **prireditveni odsek** tov.: Ljubo Dermelj, Helena Franketova, Ivo Erbežnik, Vekoslav Mlekuž;

v **odsek za učiteljski narasčaj** pa tov.: Andrej Skuli, Josip Ambrožič, Marija Engelmanova, Marija Marokova.

Ker je bil s tem dnevnim red izčrpan, je tov. predsednik ob 20. uri zaključil občni zbor.

V seji, ki se je vršila takoj po občnem zboru, se je odbor konstituiral sledeče: predsednik tov. Fran Skuli, podpredsednica tov. Marija Sodnikova, tajnik tov. Albin Smole, blagajnik tov. Lojze Skrinjar, odborniki(ice) pa ostali izvoljeni. Dopise naj se naslavlja na tajnika tov. Albin-a Smole-ta in sicer na III. drž. deško osnov. šolo na Erjavčevi cesti oziroma na stanovanje: Prazakova ulica št. 111V. **Tajnik.**

Upokojitve, napredovanja in imenovanja.

— **Na predlog namestilne komisije** v Ljubljani so bili imenovani s kraljevim ukazom po čl. 71.: v Dobovi **Ljudevit Kokot** za šolskega upravitelja; v Jaršah za šolskega upravitelja **Miroslav Praprotnik**; v Mengšu za šolskega upravitelja **Izidor Smole**; v Trzinu za šolskega upravitelja **Anton Arrigler**; v Krize pri Trzihu za šolskega upravitelja **Andrej Roč**; v Primskovo pri Kranju za šolskega upravitelja **Jakob Slapar**; v Škojfo Loko za šolskega upravitelja **Vinko Zahrastnik**; v Šmartno pri Kranju za šolskega upravitelja **Franc Kržič**; v Kranju za stalno učiteljico **Franja Slanar-Grošarjeva**; v Radeče pri Zidanem mostu za šolskega upravitelja **Vladimir Požar**; v Št. Rupert za šolskega upravitelja **Matiia Brezovar**; v Laško za šolskega upravitelja **Juro Kislinger**; na Zidanem mostu za šol. upravitelja **Ljudevit Pirkovič**; v Litijo za šolskega upravitelja **Drago Rostohar**; v Šmartno pri Litiji za šolskega upravitelja **Maks Kovačič**; v Zgornjo Šiško za šolskega upravitelja **Joža Pleničar**; v Šmarje pri Ljubljani za šolskega upravitelja **Fran Musar**; pri Sv. Petru v Ljubljani za šolskega upravitelja **Ivan Stupica**; v Dobrovi pri Kropi za stalno učiteljico **Milena Bratinova**.

— **Na predlog namestilne komisije** v Ljubljani so z odlokom ministrstva prosvete po čl. 71 imenovani: v Gorji pri

Sodražici za šolsko upraviteljico **Angela Šabceva**; v Starem Logu za šolskega upravitelja **Anton Kršich**; v Dupljah za šolskega upravitelja **Lucijan Orel**; na Raki za šolskega upravitelja **Stane Svetič**; v Mokronogu za stalno učiteljico **Marija Bizjakova**; v Tomišlju za šolskega upravitelja **Arnošt Adamič**; v Dobrovi pri Jesenicah za stalnega učitelja **Nikolaj Prestor**; v Ljubljani za stalnega kateheta na pomožni šoli **Janez Žerjav**; v Ljubljani za stalnega kateheta na deški II. mestni šoli **Fran Šmit**.

— **Kakor smo poučeni**, učiteljska zastopnika nista bila pozvana v namestilno komisijo pri gornjih imenovanjih in si pridržujemo v tem pogledu besedo za prihodnjo številko.

Gibanje učiteljstva in prosvete v drugih državah.

Iz Republike Avstrije.

— **avstr. Šolske razmere na Koroškem.** Ako primeramo razmere pred vojno s sedanjimi spoznamo velikanski razloček. Slovenske šole in tudi utrakvistične so sedaj kar izginate. Slovenski učitelji so bili večinoma prisiljeni zapustiti Koroško, ostale so pa prestavili v čisto nemške kraje. Pred sedemdesetimi leti pa je bil še deželni šolski nadzornik Simon Rudmaš zaveden Slovenec in pisatelj. Leta 1852. je začel oče koroških Slovencev izdajati »Šolskega prijatelja«.

Leta 1865. pa celo političen list »Slovenec«. Einspieler je bil tudi deželni poslanec leta 1876. pa je bil še izvoljen za mestnega odbornika v Celovcu. Se spozna tudi iz tega, da so leta 1875. slavonski dijači enoletnega učiteljskega tečaja v Celovcu lahko pri Prešernovi slavnosti neovirano neli med drugim tudi pesmi: »Slovan« (napev J. Vašakov) »Zbežne mislenky« (češka od Teršaka) in »Ne v dajmo se« (zložil Vilhar). — Lepo uspelo slavnost je opsal tedanji profesor na celovski gimnaziji Kleinmayr v »Slov. Narodu« ter tudi pohvali navdušen slavnostni govor J. Bezlaja. — Danes smo pa tudi še prepričani: da pridejo za koroške Slovence boljše časi, zato jim tudi klčemo: ne obupajte, ne vdajte se!

Iz Japonske.

— **jap. Obiskovanje šole.** Šolska obveznost traja od 6.—14. leta. Oprostitev šoloobveznega otroka od pouka je vrlo težka. Oprošča samo velika telesna hlabebstvo, velikanska revščina, tako da mora otrok skrbeti za življenje staršev. Zaščita dece in mladeži je zelo visoka: deček ali deklica ne sme delati v tovarni, dokler sta šoloobvezna. Stalno šoloobiskujočih je 98%, no nekod celo preko 99%. Leta 1923. je bilo na Japonskem 31 univerz z 21.000 slušatelji. **R—ež.**

Listnica uredništva.

— **lu Ped. krožek v Prekmurju** — pride v »Prosveto«.

— **lu Roditeljski sestanek v Ribnici** — pride v »Prosveto«.

— **lu V Prekmurje:** Poročila »Jutra«, da so društva Deklaracijo odklonila niso resnična. Nasprotno, učiteljstvo priznava pravilnost te smeri in uvleđa vnanie intrige, ki skušajo zasejati razdor v naše vrste. Ormoško društvo je celo na zborovanju javno obsodilo, da se je naše interna zadeva iznesla v javne liste.

— **lu V Ptui:** Nekrolog pok. tov. Simonu Ješovniku smo že prinesli v eni prejšnjih številki

Podpirajte prosvetni sklad!

PRIZNANO SOLIDNA DOMAČA TVRDKA

DRAGO SCHWAB

LJUBLJANA * DVORNI TRG ŠTEV. 3

opozarja p. n. učiteljstvo, da si zamore nabaviti vsakovrstno blago za obleke, perilo, kakor razna oblačila (obleke, površnike, raglane, damske plašče, kostume, dežne plašče etc.) po izredno nizkih cenah in to tudi na ugodna mesečna odplačila. Lastni krojaški atelje. Točna postrežba. Vzorci se razpošiljajo franco proti vrnitvi.

Rad izborne kvalitete Vam priporočamo nabaviti si za jesen in zimo

„KARO“ čevlje

Lastne delavnice. Cene solidne.

MARIBOR
Koroška cesta 19

Le najbolje je najceneje